

Bron: *Nieuwsbrief Vakblad Vroeg, 23 maart 2021*

Stiefvadergezin: onzichtbaar maar altijd aanwezig verdriet

Recensie 'Stiefvadergezinnen – Hoe ze functioneren en waarom ze zo functioneren' door Bob de Raadt

Er is vaak een spanningsvolle driehoeksrelatie tussen ouders, kinderen en stiefvader. Johannes Mol, de auteur van 'Stiefvadergezinnen', noemt dat de 'stieftriade'. Sommige stiefvaders spreken liever over 'pluskinderen' of 'bonuskinderen' in plaats van stiefkinderen. 'Stiefvadergezinnen' is een solide boek. Het is vernieuwend, boeiend en verdiepend.

Johannes Mol is zowel ervaringsdeskundige als jarenlang onderzoeker op dit relationele terrein. Eén van zijn belangrijkste stellingen is, dat er in stiefgezinnen 'vaak onzichtbaar maar in de basis altijd aanwezig verdriet' is. Het is 'een gezin dat gebouwd is op verdriet en dat ingebakken problemen kent'. Een pijnlijke constatering.

Het stiefgezin kent vele varianten. Mol onderscheidt globaal vier typen stiefvaders:

- *De opvoedende man in huis, met een directe betrokkenheid bij de opvoeding;*
- *De vriend van moeder, met een emotionele afstand tot het stiefkind;*
- *De vriendschappelijke begeleider, die indirecte betrokkenheid bij de opvoeding heeft;*
- *De 'echte' vader, met een nauwe emotionele band met het stiefkind.*

Sommige stiefvaders hebben twee van deze kenmerken.

Het boek geeft een uitgebreide toelichting op deze verschillende typen en kenmerken. De auteur gaat uitvoerig in op allerlei aspecten die met stiefgezinnen en met stiefvaders te maken hebben. Dat maakt dat het boek vernieuwend in z'n soort is en boeiend in de geschetste problematiek. Ook is het verdiepend door het uitvoerige onderzoek dat door middel van interviews heeft plaatsgevonden. Het zijn persoonlijke verhalen, menselijk en pijnlijk. Je voelt het verdriet en de onmacht en je leest over de verschillende loyaliteiten van kinderen die in het gedrang komen. Het is een enorm krachtenveld waar een stiefvader in terecht komt.

Waarom kiest een stiefvader dan toch voor een dergelijke relatie en zo'n ingewikkelde situatie?

Mol schetst verschillende redenen, behoeftes en verlangens daartoe. Op grond van zijn bevindingen pleit hij voor een zogenaamde 'stiefeconomie', een 'economie die rekening houdt met het gesignaleerde tekort (door de verbroken relaties)', waarin liefhebben een werkwoord is. Waarin het belangrijk is om andermans belang een grotere rol te gunnen in het eigen leven. In het nieuw samengestelde gezin, het stiefgezin, zal er een balans moeten zijn in een gelijkwaardige machtspositie tussen man en vrouw en de specifieke meebewegende, flexibele rol van de stiefvader in het gezin. Dan kan er een soort democratische gezindheid groeien, die tot een bevredigende balans in het 'stief-gezinsleven' kan leiden.

Bob de Raadt, medisch maatschappelijk werker in het Erasmus MC-Sophia, contextueel hulpverlener, ouderbegeleider. Gastdocent bij de Erasmus MC-Academie, Rotterdam. www.bobderaadt.nl